Redacțiunea. Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḍi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brasov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl.; pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 58. Brașov, Mercurĭ, 13 (25) Martie 1896.

Afacerea „subsidiului de stat“.

Scim toțĭ, că încă de pe vremile ministeriului Schmerling, Majestatea Sa monarchul a dispus sĕ se dea preoțimei române de ambele confesiunĭ din Transilvania și Ungaria un ajutor de stat de 50,000 florinĭ.

Scopul era de a se ajuta preoții cei mai lipsițĭ și vrednicĭ din cele două Metropolii. Acest ajutor de stat s'a numit la noi „milă împĕrătéscă“. El a fost întotdéuna împărțit de către Metropoliții și episcopii românĭ, după cum aflau cu cale împreună cu sfetnicii lor.

Pe la 1884 rĕposatul ministru de culte Trefort sciŭ sĕ aducă lucrul acolo, încât sĕ ia din mâna Metropolitului gr. or. din Sibiiu și a Consistoriului sĕu împărțirea ajutorului.

Pretextele de carĭ s'a folosit față cu Sibiiul nu le putea pune în practică însĕ și față cu Blașiul, și astfel ajutorul de stat a rĕmas până la finea anului trecut a-se împărți tot ca mai înainte prin ordinariatele dela Blașiu, Gherla și Lugoș. După ḍece anĭ însĕ urmașul lui Trefort, Dr. Wlassics, a aflat cheia, prin care sĕ facă sĕ înceteze acéstă stare de lucrurĭ și în ce privesce biserica unită.

Unul dintre organele oficióse ale guvernului ridică acum un colț al perdelei, în dosul căreia se ascund planurile perverse ale ministrului Wlassics.

Până acum, cum am ḍis, așa numitul subsidiu de stat de 30,000 fl. îl încassau ordinariatele din Blașiu, Gherla și Lugoș dela perceptoratele de dare și tot ele îl împărțiau de sine stătător.

La începutul acestui an însĕ de-odată subsidiul s'a sistat, fără ca guvernul sĕ fi dat de scire ceva ordinariatelor. Ele au aflat despre acésta numai când au trimis chitanțele la perceptorate ca sĕ ridice banii, de unde li-s'a rĕspuns, că banĭ nu se mai dau și că subsidiul este sistat de către guvern încă din 22 Maiŭ 1895.

Se înțelege, că scirea acésta a trebuit sĕ producă indignare mare în sînul clerului român unit. Căcĭ cine nu s'ar indigna, când vedem, că în budgetul fiă-cărui an se preliminéză și se votéză pentru subvenționarea bisericelor unguresci sume de sute de mii, pe când bisericei românesci unite, numai find-că e biserică românéscă, 'i se subtrage și acel neînsĕmnat subsidiu, ce l'a moștenit din timpurĭ vechĭ și care în raport cu marele ei trebuințe este ca și o picătură în mare?

Era de prevĕḍut, că acéstă procedură ocultă a guvernului avea sĕ însemne o nouă uneltire în contra autonomiei bisericei românescĭ. Prevederea acésta se confirmă aḍĭ chiar printr'un organ oficios al guvernului, care comunică, că din sumele votate pentru ajutorarea diferitelor biserici, cu finea anului trecut a rĕmas la disposiția ministrului de culte Wlassics o sumă mai mare, pe care *generosul* ministru e dispus s'o împartă între preoții mai lipsițĭ, carĭ se vor adresa către el cu rugărĭ.

Aicĭ era dér ascuns secretul. Acum, după-ce prin introducerea căsĕtoriei civile venitele clerului s'au redus în mod considerabil, ministrul găsesce binevenită ocasiunea pentru de-a începe vênătórea de suflete în sînul clerului, pe care, décă nu póte altfel, crede a-l face atêrnător de voința sa și a-l pune în serviciul causei representate de el cel puțin prin corumpere cu banĭ.

Se asigură, că în budgetul anului 1896 este prevĕḍută și pentru clerul român din provincia metropolitană greco-catolică o sumă de 10,000 fl. ca despăgubire pentru pierderile suferite prin introducerea căsĕtoriei civile. Décă la acéstă sumă se vor mai adauge și cele 30,000 fl., ce se dedeau până acum ca subsidiu, atuncĭ ministrul póte păși la têrg, căcĭ are cu ce-șĭ începe meseria de neguțător, numai de-ar afla marfă de cumpărat.

Nu mai încape nicĭ o îndoiélă, ca aci țintesce sĕ ajungă ministrul Wlassics cu împedecarea prin nimic motivată a împărțirii „subsidiului“. Planul e prea pĕcătos, decât sĕ fi îndrăsnit dintr'odată a și-l da pe față. Va fi creḍut ministrul, că n'ar fi bine sĕ mai alarmeze lumea printr'o nouă pășire fățișă în contra autonomiei bisericei, ci mai întâiŭ sĕ încerce pulsul cu darul danaic, de care vorbirăm mai sus, ér décă acésta va succede, atuncĭ sĕ mêrgă treptat și mai departe.

Din cuprinsul comunicatului oficios, despre care am amintit, ar resulta, că episcopii catolicĭ unguresci au rĕspuns ministrului, că nu pot primi acel dar, pentru-că prejudecă independenței clerului față cu ministrul etc. Ce vor fi rĕspuns la rêndul lor archiereii bisericei române unite nu scim, dér trebue sĕ credem, că nu vor fi rĕmas îndĕrĕtul colegilor lor ungurĭ, mai ales, că aicĭ e vorba și de independența bisericei române unite și de dreptul, onórea și vaḍa clerului român unit.

Situațiunea e îndoit de critică pentru biserica română unită, căcĭ a ajuns între Scylla și Carybde. Cum și în ce mod se va sci ea apĕra în contra noului atentat, fără ca sĕ sufere scădere printr'asta interesele ei de viĕță: acésta este marea cestiune, ce trebue sĕ preocupe în aceste momente nu numai pe fiiĭ acestei bisericĭ, dér pe toțĭ Românii de bine.

Falimentul parlamentarismului maghiar.

Am arătat ierĭ pe scurt, după însĕșĭ scrisele pressei maghiare — care este de fapt icóna statului milenar.

Țipetele, vaetele și protestările contra stărilor desolate de pe întinsul „glob unguresc“ se țin lanț în pressa maghiară oposițională, care ḍi de ḍi continuă a trage vĕlul de pe rana, ce sângeră și ustură corpul „națiunei“, grație unui regim nesocotit, care „aplică fără genă dreptul pumnului, calumniile și demonstrațiunile sgomotóse în tóte ale lui pĕcătóse acțiunĭ“.

Dér nu numai perturbațiunile din viața socială maghiară, nu numai marile scăderĭ și degenerărĭ în administrație și justiție sunt causele, carĭ îi îngrijesc adênc pe Ungurĭ, ci și decadența parlamentarismului îi mâhnesce și supĕră în grad mare.

Puterea parlamentarismului maghiar — ḍice de pildă „Budapesti Hirlap“ — este *în agonie.* Forța lui scade vĕḍênd cu ochii, autoritatea îi este sdruncinată și nimic nu-l mai susține aḍĭ, decât speranța pusă în el în viitor și recunoscința față de marile sforțărĭ din trecut.

Cu jale se plânge pressa oposițională maghiară, că parlamentarismul maghiar e în ajun de-a înceta sĕ esiste, ca spriginitor al marilor „interese naționale“. Nicĭ o partidă din oposiție nu póte sĕ ajungă la guvern, decât cu prețul renunțării la principiile de carĭ se conduce, ceea ce face, ca guvernul sĕ nu mai fiă responsabil înaintea „națiunei“.

Pe un câmp atât de liber — observă organul apponyist — domniĭ și slugile celor dela putere pot sĕ precupețéscă negenațĭ de nime, ajungênd la acel grad al *tiraniei*, până la care n'a ajuns nicĭ-odată un guvern absolutistic.

Urmarea acestor aparițiunĭ bolnăviciόse în viața parlamentarismului maghiar este, că în ședințele și desbaterile corpurilor legiuitóre unguresci, *morala* nu mai e la ordinea ḍilei, și „puterea fără de controlă strică și nimicesce chiar și pe cele mai solide caractere“.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Statua dela Iașĭ
a lui
Stefan cel Mare
(Urmare).

Dér o dragoste etnică atât de fierbinte ne obligă sĕ cunóscem mai d'aprópe pe generosul autor. Spre marea mea nemângăere însĕ, datele biografice îmĭ lipsesc. Tot ce am putut afla este, că d-l *Jaques de Biez* e un bărbat de vr'o 40 de anĭ, că a fost critic de artă la mai multe ḍiare parisiane, că e un scriitor independent, viguros și forte temut; că deși trăesce actualmente retras de sgomotul Parisului agitat în departamentul Vienne, lângă Poitièrs, continuă totușĭ a sta în legătură cu somitățile artistice și literare din Francia întregă. Mai ḍilele trecute, pe la începutul lunei lui Martie, am găsit în o revistă literară Nr. 1 „Galerie contemporaine de l' Ouest“, apărută la Poitièrs, o biografiă a celebrului archeolog Dela Croix, scrisă de d-l de Biez. Articolul se termina astfel:

„Sinceritatea părintelui Dela Croix (dênsul e Jesuit) e arma sa de luptă; dênsul nu minte nicĭ odată. Inamicii lui sunt aceia, carĭ nu-i sémănă“.

Din aceste puține rêndurĭ și din altele încă, lectorul se va puté convinge, că combativitatea e coeficientul caracterului d-lui Jaques de Biez. Acésta reese clar și din studiul făcut asupra statuei lui Stefan cel Mare, unde, prin asociațiune de idei, pana lui vigurósă trece pe nesimțite dela marele erou, la Moldova cu locuitorii de aḍĭ. Era firesc, ca pentru un bărbat atât de franc, inamic de mórte al minciunii*) jidovii sĕ-i inspire o greață morală invincibilă. Écă de ce dênsul e *antisemit*, așa cum reese și din broșura intitulată *„Juifs et Antisèmites en Europe“*, de Jean de Lignean, cu trei portrete: Jaques de Biez, Stöcker și Drumont. (Paris. Tolra, libr. edit. 112 bis rue des Rennes). Dér d-l de Biez consideră semitismul, ca o funcțiune în omenime; adevĕrat, că funcțiunea acésta e o funcțiune morbidă, ce indică o depravațiune morală perniciósă pentru viitorul națiunilor. Spre a-se convinge de acésta, și spre a aduna date, dênsul a visitat tótă România dela Verciorova și până la extrema frontieră de nord a Moldovei, trecênd și oprindu-se rênd pe rênd prin Craiova, Bucurescĭ Iașĭ, Dorohoiŭ, Dărăbanĭ, Têrgul frumos, Hărlău etc. La călĕtoria acésta face dênsul alusiune de atâtea orĭ în admirabilul sĕu capitul despre Stefan cel Mare.

După câte scim d-l de Biez e singurul antisemit frances, care a visitat Țéra-românéscă, ér reîntorcêndu-se la Paris, dênsul a fost primul în Francia, care a cerut revisuirea decretului de emancipare a Jidanilor, votat la 27 Septemvre 1791 în ultima ședință a Constituantei. E de notat, că antisemitismul d-lui Jaques de Biez e un antisemitism de principiu, de ethnogenie și nu de fapte diverse, ca acela al d-lui Drumont dela *„Libre Parole“*. Dér sĕ închidem parentesa.

In două ḍiare parisiene asemenea am mai găsit ceva despre autorul nostru, relativ la opera lui artistică asupra lui E. Frémiet. Notițele aflate vor contribui, ca sĕ cunóscem pe autor și mai bine încă. Primul din aceste două documente e *„le Jour“* dela 13 Ianuarie 1896, care sub rubrica bibliografică a publicat următórele: „Unul din cei mai interesanțĭ bărbațĭ ai secolului, precum și unul din aceia, carĭ fac cel mai puțin sgomot în jurul lor, e D. Jaques de Biez. Isolarea în care s'a retras, provine din consciința ce o are, că

---

*) Realitatea lovesce consciința, ca limba clopotul. Contactul cu realitatea revéléză calitățile și virtuțile acestui bronz, acestei cuirase, ce proteje interiorul ființei morele a omului. Când un om minte în relațiile sale, e o probă, că cuirasa sa morală e d'un prost metal. E adevĕrat, că câte odată contactul cu realitatea e teribil. Dér numai așa se cunósce valórea morală a omului. Cel, care e diminuat prin realitatea lucrurilor, e un om moralicesce séu mișel, séu netrebnic. In schimb, omul care scie profita de suferințele ce încercă, e pe calea mântuirei. (p. XII. J. de Biez).

„Astfel pregătim noi marea serbare naţională, viitórele alegerĭ — esclamă „Budapesti Hirlap“ — şi ne amăgim cu credinţa, că suntem înţelepţĭ, când declarăm, că n'avem nimic de a face cu ceea ce va sĕ ḑică opiniune publică“.

Ear conclusiunea tuturor acestor constatărĭ este, că parlamentarismul maghiar e în ajun de-a da un trist *faliment*!

Lucrul nu e nicĭ decât surprinḑĕtor; nu mai ales pentru aceia, carĭ au urmărit cu atenţiune fasele prin carĭ a trecut politica guvernelor unguresci dela dualism încóce. Acéstă politică s'a basat şi se baséză pe motive imorale, călcând în picióre suveranitatea vocei popórelor, giugiulind pe unii şi persecutând pe alţii, creând turbatul curent şovinistic maghiar, care în mersul sĕu nenorocit tinde a sugruma orĭ-ce liberă desvoltare a naţiunilor nemaghiare şi caută tóte mijlócele iertate şi neiertate de a persecuta, violenta şi tiranisa marea majoritate a locuitorilor ţĕrii.

In acéstă ignobilă tendinţă tóte partidele unguresci au lucrat mână în mână. Guvern şi oposiţiă au emulat şi emuléză în luarea de mĕsurĭ oprimatóre contra a tot ce nu este maghiar.

Ear décă oposiţionalii ungurĭ se plâng şi se vaetă acum asupra decadenţeĭ generale pe tóte terenele vieţii de stat — aibă şi curagiul de a mărturisi, că vinovaţĭ sunt şi ei în tot aceeaşĭ mĕsură, ca „domnii“ dela cârmă, contra cărora se plâng. La încolţirea şi crescerea acestor „minunate“ fructe de mileniu au contribuit şi ei în mod puternic — şi de aceea nu se sfiască a-şĭ lua partea ce li-se cuvine, căcĭ ḑice Scriptura:

Vrednic este muncitorul de plata sa!

Prigonirea pentru subscrierea Manifestului.

(Fine)

III. In sfîrşit, décă *per inconcessum*, discuţia asupra substratului subiectiv şi obiectiv din amintitele ordinaţiunĭ ministeriale s'ar decide cumva în defavorul adevĕrului, chiar şi atuncĭ oficiantul public, care esercită funcţiune de judecător, are drept garantat prin lege şi jurĕmêntul sĕu, ca sĕ apreţieze orĭ-care ordinaţiune din punctul de vedere al legalităţii şi al constituţiunii.

De abia mai e de lipsă sĕ accentuăm punctul de vedere cunoscut deja, pe care partidul naţional român, ca un club politic, ce representă totalitatea alegĕtorilor românĭ, l-a accentuat de repeţite-orĭ. In înţelesul acestuia, fiind-că ordinaţiunea guvernului, prin care opresce organisarea şi activitatea partidului naţional român, nu o află stând pe basa legii şi a constituţiunii, nu-şĭ póte face pendentă activitatea sa de arbitriul aceluia.

Er, că acest punct de vedere corespunde pe deplin literii legii şi spiritului constituţiunii, nu mai esistă nicĭ o îndoială înaintea aceluia, care scie, că §-ul 104 din legea electorală şi praxa constituţională ḑilnică a scos de sub disposiţiile guvernului formarea liberă, organisarea şi activitatea pe cale legală şi constituţională a partidelor.

Ţéra acésta adecă, fiind ea provĕḑută *in thesi* cu constituţiune parlamentară, în urma principiului cardinal al constituţiunii, după-ce constituţiunea parlamentară se baséză pe schimbarea alternativă a partidelor, e fără îndoială, că esistenţa partidelor e nu numai o cerinţă, ci direct o condiţiune şi încă fără consideraţie la partidul, care e în majoritate şi la guvernul eşit din sînul aceluia.

Tocmai de aceea posibilitatea formării organisării şi lucrării partidelor şi libertatea acelora e un principiu fundamental, un ce *sine qua non* al constituţiunii parlamentare, şi astfel el eschide posibilitatea, ca orĭ-care guvern sĕ aibă dreptul de a disolva vre-un partid şi de a-i opri activitatea legală şi constituţională, pentru-că altfel după-ce e însa-şĭ firea puterii, de a-se face abus de ea, partidul din majoritate şi guvernul eşit din sînul aceluia ar avé astfel drept, ca orĭ-şi-când sĕ opréscă şi sĕ persecute esistenţa, organisaţia şi activitatea tuturor partidelor, carĭ contrariéză politica sa, ceea-ce n'ar fi altceva decât: *die Republik mit dem Grossherzog an der Spitze* (republică cu vodă în cap).

Acésta ar transforma consitituţiunea parlamentară, adecă constituţiunea basată pe schimbarea alternativă a domniei de partid într'o instituţiune, în care domnia partidului dela putere ar fi stabilită odată pentru tot-déuna prin oprirea cu forţa brutală a tuturor celorlalte partide.

Parlamentul însĕ, ca organism legislatoric trebue sĕ represente însa-şĭ naţiunea în tótă puterea şi totalitatea ei, éră nu numai un partid al aceleia, tocmai de aceea (parlamentul) trebue sĕ fiă complet, universal şi fidel.

Complet însĕ nu póte fi, décă eschide din representanţă, orĭ-care parte, clasă sĕu partid al ţĕrii, ceea-ce se întêmplă în momentul, când esistenţa, organisarea şi activitapartidelor politice se face pendentă de arbitriul guvernului.

Fidel însĕ nu póte fi, décă orĭ-care putere şi factor social — ér între acestea stă în primul rênd organisaţia de partid — nu póte lua parte în legislatură, tocmai pentru-că organisarea aceluia şi astfel posibilitatea de a ajunge în cameră se face pendentă de arbitriul guvernului.

Din acésta e evident, că partidele politice nu sunt reuniunĭ formate în mod atîrnător dela bunul plac al guvernului, ci sunt factorii dinamicĭ ai constituţiunii parlamentare, carĭ în tot-déuna stau de-asupra guvernului şi independent de el spre realisarea ideilor politice şi, ca atarĭ, fiinţa lor nu se póte trage sub disposiţiile de oprire ale guvernului, organisarea lor nu se póte face pendentă de bunul plac al guvernului.

De sub puterea acestor principii fundamentale nu póte fi subtras nicĭ partidul naţional român, orĭ cât ar fi intunecat spiritele în acéstă ţéră teorema esclusivismului de rassă, în favorul căruia sĕ esploatéză teorema omnipotenţei de stat, ca instrument pentru susţinerea necontenită a domniei de partid, — şi astfel esistenţa, organisaţia şi activitatea partidului nostru, ca a unui partid politic format pe basa programului declarat la 1881 cu espresa dorinţă de a fi realisat pe calea legală şi constituţională, nu se póte sista nicĭ în principiu prin ordinaţiunĭ ministeriale, pentru-că guvernul n'are drept la acésta, nicĭ de fapt, pentru-că partidul naţional român, care cuprinde în sînul sĕu pe cele trei milióne de Românĭ, e un organism viu, pe care nicĭ un fel de ordinaţiune ministerială nu-l póte şterge din lume, până când nu va fi perit încă din acest popor şi cea din urmă scântee a consciinţei naţionale. Er pe basele acestea, décă supunem ordinaţiunile ministeriale din cestiune unei considerărĭ obiective, abia mai trebue se spunem, că ele representă numai curata negaţiune a spiritului constituţiunii.

Dér nu se pot concorda aceste ordinaţiunĭ cu libertatea de a forma, organisa partide, care este garantată în §-ul 104 al legii electorale, pentru-că legea electorală nicĭ pe departe nu motivéză în §-ul acela restricţiunea, pe care guvernul o introduce în el printr'o interpretare sforţată cu scopul de a ne nimici partidul, că adecă partide s'ar puté organisa numai pentru durata alegerilor, adecă numai pentru vr'o câte-va ḑile.

Ubi lex non distinquit, nec nobis distinquere licet. Legea nu cunósce o atare restricţiune şi în contra ei protestéză simţul de drept al fiă-cărui om constituţional, dér o desminte nu numai viéţa practică din Europa în general, ci şi cea din Ungaria în special, pentru-că şi în acéstă ţéră se forméză şi se organiséză neîmpedecat orĭ-şi-ce partid, afară de partidul naţional român, şi lucră necontenit atât înainte de alegerĭ, cât şi după alegerĭ pe aceleaşĭ base şi cu aceeaşĭ organisaţiă, pe care puterea guvernului ar dori sĕ o detragă partidului naţional român.

Cum?

Partidul, independist, partidul naţional, partidul guvernamental liberal, partidul poporal, s'au organisat ele numai pentru durata alegerilor; nu esistă ele şi nu lucră necontenit cu o organisaţiă stabilită şi cu eschiderea firéscă a orĭ-ce fel de amestec al guvernului?

Partidul săsesc, organisat pe base complet analoge cu ale partidului naţional român, nu trăesce el în „*Central-Ausschuss*“ şi „*Bezirks-Ausschuss*“-urile sale, nu funcţionéză el şi după alegerĭ, şi nu ia el posiţiă în tóte causele politice, carĭ îl ating?

Logica faptelor din acéstă praxă constituţională rĕstórnă punctul de vedere al guvernului, prin care rĕstrînge, acum odată, organisarea de partid şi pe care şi-l validitéză numai faţă de partidul naţional român; îl rĕstórnă cu atât mai vêrtos, pentru-că partidul naţional român, începênd dela 1869 şi mai ales dela 1881 până în Iunie 1894, pe lângă tótă schimbarea guvernelor, organisat şi recunoscut a funcţionat necontenit, înaintea marei publicităţĭ, avênd în fruntea sa comitetul esecutiv, care a stat sub presidenţia lui Nicolea Popea, episcop gr. or., apoi a lui Partenie Cosma, fost deputat, George Bariţiu, Vincenţiu Babeş şi în sfîrşit a subscrisului, a funcţionat fără ca sĕ-i fi venit cuiva în minte a voi sĕ sisteze esistenţa şi organisaţia, orĭ-şi-cât de rapidă a fost decăderea simţului faţă de libertatea constituţională în factorii puterii.

In urmarea tuturor acestora, cu încredere în iubirea de drept şi constituţiune a d-lui vice-comite, mĕ rog, ca nimicind sentenţa forului prim, sĕ binevoescĭ a mĕ absolva de acusă şi de urmările ei.

Dr. Ioan Raţiu.

SCIRILE ḐILEI.

— 12 (24) Martie.

Grupul român şi conferenţa interparlamentară. Foile din Budapesta publică următórea telegramă, ce li-se trimite din Bucurescĭ cu data de 23 Martie: „Membrii românĭ ai congresului interparlamentar de pace, după lungĭ desbaterĭ, au decis *sĕ nu ia parte la congresul interparlamentar, ce se va ţiné în decursul verii la Budapesta.* Consultările s'au ţinut în biroul Ligei sub presidenţia lui *Urechiă*, care şi-a pus tótă influenţa de-a zădărnici participarea membrilor românĭ, provocându-se mai ales la cele întêmplate la Congresul din Bruxella, unde României i-s'a făcut moralicesce imposibilă presentarea. Hotărîrea s'a luat cu majoritate de voturĭ“.

—o—

Cursele lui Wlassics. „*Politikai Ertesitö*“ anunţă, că din ajutorul destinat bisericelor, a rĕmas la disposiţiunea ministeriului de culte o sumă mai mare la finea anului trecut. In urma acésta ministrul *Wlassics* a avisat pe episcopii diferitelor bisericĭ, că din acéstă sumă e aplecat a ajuta din cas în cas pe preoţii, carĭ sunt lipsiţĭ de mijlóce şi carĭ se *vor ruga de el sĕ-i ajute (!)* Episcopii însĕ, avênd în vedere, că procedura acésta ar crea raporturĭ de *dependenţă* între preoţĭ şi ministru, apoi fiind-că ea ar prejudeca regulării congruei şi autonomiei, — au rĕspuns, că *nu pot primi astfel de oferte.*

—o—

Pentru Manifest. D-l advocat *Patriciu Barbu* din Reghinul-săsesc, condamnat pentru subscrierea Manifestului la *15 ḑile* închisóre, a intrat ḑilele acestea în arestul din Reghin, ca sé-şĭ facă pedépsa. D-l *Barbu* a înaintat recurs la vice-comitele contra sentinţei, dér acesta i-a respins recursul, ér la ministru n'a mai voit sĕ recurgă. Nu i-a rĕmas aşa-dérà decât se între în arest.

—o—

„Un jude de cerc ca agitator român“. Sub acest titlu comunică foile unguresci scirea, că ministrul de justiţiă a primit ḑilele acestea o denunţare „sensaţională“ în contra unui jude de cerc, care după posiţia sa oficiósă ar fi chiămat de-a fi „*o sentinelă a ideii de stat maghiar*“. Hârtia către ministrul e subscrisă de 32 de notarĭ, primarĭ comunalĭ şi conducĕtorĭ de matricule, carĭ pe judele de cerc din Bozovicĭ, *Máhr* Antal, îl acusă cu aceea, că „agită în contra Maghiarimei şi pactéză cu agitatorii naţionalităţilor“. In acusaţiunea către ministru se ḑice, că în cercul Bozovicĭ din comitatul Caraş-Severinului „atât este de mare agitaţiunea, încât siguranţa vieţii şi averii *Românilor cu sentimente unguresci* în tot momentul e periclitată“. Conducĕtorul agitatorilor este judele de cerc *Máhr* Antal, sub a căruia comandă lucréză o „*bandă*“ întrégă de „agitatorĭ“, din acéstă „bandă“ fac parte: Dumitru *Bogovicĭ* Dumitru *Mileticĭ*, care „*ca agent al Ligei* umblă prin provincià şi organiséză cu cea mai mare energiă pe Românĭ“. Nicolae *Novakovics*, preot în Gerbovet; Vasile *Popovicĭ*, preot gr. or.; Nicolae *Brinsei* şi fiiul sĕu Ioan ambi preoţĭ gr. or.; Ioan *Sêrbu* şi Dionisie *Şuta* din Rudara; Petru *Pişca*, Mihaiŭ *Blidariu* preot gr. or. în Prilipeţ, Ioan *Achim* jurat comunal în Bozovicĭ etc. La aceştia se mai adaug: *Zaluska* Izidor scriitor la judecătoria de cerc, *Busso* Sándor diurnist tot acolo şi *Rettoria* Mihály păzitorul temniţei din Bozovicĭ. Despre toţĭ aceştia se ḑice, că la îndemnul judelui *Máhr* fac cele mai gróznice agitaţiunĭ şi că la unii dintre ei s'a găsit şi *dinamită* etc. — Ce comediă va fi şi asta, nu scim. Un jude român cu numele *Máhr* Antal nicĭ nu credem sĕ esiste. Totul caracteriséză în mo-

---

nu i-s'a potrivit óra venirii sale în lume. Cine scie, orĭ că s'a înşelat cu şépte secole, pentru data modernă; orĭ că e mai înainte cu douĕ-ḑecĭ de lustrii, ceea-ce e mai curênd probabil. Trăesce retras în castelul sĕu din împrejurimile vechiului Pictavium, urmărind ḑi cu ḑi evenimentele, — pe când o fee veghiază asupra unicei sale fiice, singura fiinţă iubită, ce-i ţine companiă, de când mama ei e în cerurĭ“.

Al doilea document e „la *Liberté*“ dela 24 Ianuarie a. c., care se esprimă astfel:

„D. E. Frémiet, póte suporta critică şi laudă; nu scim însĕ, ca vr'un alt artist óre-care sĕ fi intêlnit un biograf aşa de minuţios şi în acelaşĭ timp un critic atât de reputabil, ca d-l Jaques de Biez“.

Apreciarea acésta se esplică, când vom considera, că d-l de Biez a făcut un studiu, ce trece departe peste limitele ordinare ale unei critice de artă, pĕtrunḑênd în sensul intim al creaţiunilor lui Frémiet. Étă de ce cartea despre Frémiet e o estetică socială, o vastă lucrare, în care realitatea artistică, — cum ḑice „la Liberté“, — observă, controléză de-aprópe, compară şi conchide

Opera d-lui de Biez a fost apreciată în cele mai înalte sfere literare şi artistice încă de pe timpul, când apărea sub formă de capitule separate în „*L'Artiste*“ în decursul celor doi anĭ din urmă. (Capitulul cu Ştefan cel Mare a apărut în Noemvre 1894). Probă despre acésta e, că d-l Larroumet, profesor la Sorbonne, a împrumutat din cartea d-lui Biez câteva idei în douĕ articule ale sale despre Frémiet. A uitat însĕ a cita autorul, ale cărui idei sunt atât de personale. Noi nu vom imita în acésta pe ilustrul profesor dela facultatea de litere din Paris, ci cu permisiunea d-lui de Biez, vom oferi în traducere, publicului român, admirabilele pagine, ce vor urma, mulţămind în acelaşĭ timp, autorului pentru nobilele sentimente filoromâne.

(Va urma.)

G. Ocăşian.

dul cel mai fidel spiritul miserabil de netoleranță și de intrigă al șoviniștilor jidano-maghiari, cari pentru a da probe de „patriotism“ nu odată s'au obicinuit a recurge la astfel de născociri ridicole.

—o—

Cestiunea limbei în dieta austriacă. In dieta din Viena aflându-se în desbatere budgetul ministrului de justiție, ministrul de resort *Gleispach* a aflat de bine să declare, că principiul guvernului austriac este, ca fiă-cine sĕ-și pótă căuta dreptatea 'naintea judecătoriilor *în limba sa maternă*. Recunósce că pe unele locuri s'au numit de judecători ómeni, cari nu pricep din destul limba poporului, dér aceștia sunt puțini; și altcum guvernul a luat dispozițiunile necesare, ca astfel de denumiri sĕ nu se mai întâmple, ci în posturile de judecători și funcționari de justiție sĕ fiă așezați numai ómeni cu deplină cunoscință a limbilor usuate în acel cerc în care au ei sĕ funcționeze, pentru-că din punctul de vedere al ministrului *„nu e corect ca judecătorul séu jurații unui juriu sĕ comunice cu părțile prin ajutorul unui tălmaciu“*. Cu acestea se slăbesce impresiunea directă, ce trebue sĕ o facă asupra judecătorilor și asupra juriului fasiunile martorilor și ale acusaților. — Când vor ajunge și Ungurii la recunóscerea acestui mare adevĕr?

—o—

Bucuria univilor. Mare bucuriă pe șoviniștii unguri, că Șvabii din comuna Budaszek s'au adunat în ȡiua de 15 Martie la o cârciumă din sat, și acolo au serbat „marea ȡi“ prin chefuri și vorbiri nemțesci, ce e drept, dér în spirit „patriotic“ rostite. Mai mult: representanța comunei a hotărît unanim, ca un loc din hotarul comunei sĕ-l boteze pe numele lui Kossuth Lajos. — Viitorul maghiarimei e deci asigurat!

Dr. Iancu cavaler de Zotta.

„Gazeta Bucovinei“ publică următórea schiță biografică din viața lui Dr. *I. cav. de Zotta*, care a rĕposat în 7 (19) Martie și a cărui îmormêntare s'a făcut Duminecă în Chiseleu:

Dr. Iancu cavaler de Zotta, proprietar mare, president al societății politice „Concordia“, deputat dietal, membru fundator și onorar al mai multor societăți culturale și literale, fiul cavalerului Stefan de Zotta, s'a născut în anul 1840 la Chiseleu. După absolvarea studiilor sale gimnasiale în Cernăuți, a mers la Viena, unde la anul 1863 a obținut cu un succes fórte bun diploma de doctor în sciințele juridice. Reîntors acasă a întrat ca practicant în concept la guvernul c. r. al țĕrii din Bucovina. La anul 1864 s'a căsĕtorit cu baronesa *Elena de Hormuzaki*, fiica rĕposatului George baron de Hormuzaki și a Eufrosinei născută de Flondor. După mórtea fratelui sĕu, la anul 1867, a abȡis de postul ce-l ocupase în serviciul statului, ca cu o rară energiă și dor de muncă sĕ se dedice administrărei bunurilor situate la Chiseleu, Babin și Stefanovca, ereȡite dela frate, precum și la acelor moștenite dela părinți. Dr-ul Zotta a fost unul dintre cei mai eminenți și raționali economi, și pentru îmbunĕtățirea stărei economice a bunurilor sale, nu s'a retras nici dela cele mai costisitóre întreprinderi; un pond deosebit a pus și pe prăsirea vitelor, și rassa de Berna a vitelor eșite din prăsilele aflătóre pe moșiile lui, sunt de un renume bun și fórte căutate în întréga țéră; nu mai puțin a lucrat și pentru ridicarea orășelului Nouăsulița, ai cărui locuitori multe, fórte multe comforturi și bunătăți numai zelului și nobilei inimi a mult regretatului pot sĕ le mulțuméscă.

La anul 1876, cavalerul Dr. de Zotta a fost ales deputat pentru dieta țĕrii, căreia de atunci încóce, prin doi-spre-ȡece ani ca representant al Zastavnei, ér mai în urmă ca al Sucevei, a aparținut până la mórte.

In acest lung șir de ani, deputatul Zotta s'a dovedit de un adeverat representant al alegĕtorilor sĕi, și numai ca model de demnă imitațiune póte servi tuturor întréga lui activitate parlamentară. Nici-odată dênsul nu a abusat de credenționalul, ce i-s'a dat în adevĕratul interes al acelora, pe cari i-a representat, a lucrat necontenit atât cu vorba, cât și cu fapta.

La anul 1879 a fost ales deputat pentru dieta imperială, unde a fost referent al budgetului minsteriului de agricultură. La alegerea din 1891, după ce a fost pusă la cale agitațiunea cea mai sistematică contra lui, pe motiv, că ar fi „O sentinelă a românismului peste Prut“ și ca atare un element periculos tendințelor de rutenisare, deși crema alegĕtorilor era pentru dênsul, a rĕmas în minoritate.

Prin un lung șir de ani president al societății politice „Concordia“, a sciut sĕ conducă acéstă societate cu tactul și priceperea recerută dela un cap, dela un conducĕtor politic. Sub conducerea Dr-ului Iancu cavaler de Zotta, societatea politică „Concordia“ și-a câștigat și asigurat o influință impunĕtóre în conducerea politică a Bucovinei.

*

Eclatante doveȡi a venerațiunei și iubirei, de care se bucura în viață mult regretatul nostru bărbat, sunt multele anunțuri funebrale, edate în urma tristului incident. Colțurile stradelor din Cernăuți sunt îmbrăcate în negru de mulțimea tristelor anunțuri. Publicul trecĕtor se oppresce în loc, și pe fața fiesce-căruia, fără deosebire de naționalitate, poți observa trista impresiune cel stăpânesce cetind lugubrele avisuri...

*

Cunună eternă. Conformându-se cu ideile înalte și simțĕmintele nobile ale ilustrului defunct Dr. Iancu cavaler de Zotta, societatea politică „Concordia“ a decis, ca sĕ-i eternisezе memoria, nu prin cununi trecĕtóre, ci prin înființarea unei fundațiuni culturale, care sĕ-i pórte numele.

Banii destinați de către societăți, amici și consângeni pentru ori-ce fel de altă cunună, sĕ binevoiască a-i pune la disposițiunea comitetului societății „Concordia“, pentru realisarea numitului scop.

Pentru cununa acésta au contribuit până acuma următorii: d-l Modest cav. de Grigorcea 50 fl., Dr. I. cav. de Volcinschi 50 fl., D-na Victoria de Grigorcea 30 fl., d-l Georgi cav. de Popovici 25 fl., d-l baron Eugen Stîrcea 20 fl., d-l Mihaiu cav. de Grigorcea 20 fl., d-na Elena de Popovici 20 fl., d-l Dr. Paschkis cu d-na soția 15 fl., d-l Conte Logothetti 15 fl., d-l Teodor și d-na Emilia Stefanelli 15 fl., d-l Dr. Grigori Onciul 15 fl.

Aniversarea morții lui Kossuth.

Dumineca trecută s'a serbat în Budapesta a doua aniversare a morții lui Kossuth Lajos. La 3 óre p. m. a plecat din oraș spre cimitir un mare convoiu, mergênd în frunte mai mulți honveȡi bĕtrâni din 1848, după ei tinerimea universitară, apoi reuniunile cu stindardele lor. Dintre reuniuni însĕ luară parte aprópe numai reuniuni economice și industriale, ca de esemplu: reuniunea măsarilor, pălărierilor, cordonierilor etc. Autoritățile, aristocrațimea și persónele oficióse peste tot n'au luat parte la acéstă ceremoniă funebră, — *„nimeni, dér absolut nimeni* afară de popor n'a fost în cimiter la mormêntul legendarului bărbat“ — ȡice „Magy. Hirl.“

Ajunși în cimiter, prima vorbire a ținut'o *Endrey* Gyula în numele partidei „independente și dela 48“. Cât timp a vorbit el, doi studenți universitari, îmbrăcați în „diszmagyar“, luară posiția înaintea ușei mormêntului, ținênd săbiile ridicate. Endrey își termină vorbirea cu următorul *„credeu“*, făcut în numele partidei sale:

„Cred într'un Dumneȡeu, în Dumneȡeul Maghiarilor. Cred în vecînicul adevĕr al ideei tale, în triumful principiilor tale. Cred în nemurirea ta, căci tu n'ai murit, Kossuth Lajos, și nici nu vei muri în veci!“

Au mai vorbit vre-o patru inși, între cari și o femeiă. Fiă-care reuniune a defilat la mormênt, plecând de tre-ori stindardul asupra mormêntului, ér Kossuth Ferencz, care stetea lângă mormênt, mulțumia la fiă-care ocasiune prin ridicarea pălăriei.

La 6 óre convoiul s'a reîntors în oraș.

Expediția în Sudan.

In Anglia tótă suflarea se ocupă aȡi cu expediția din Sudan. Cele două camere legislative, personagiile politice distinse, ca și publicul de tótă mĕsura, își ridică glasul și își dau silința a arunca în cumpĕna rĕsboiului câte-un sfat.

Imprejurarea acésta dovedesce, că Englesii și-au pus serios de gând a ocupa Africa-meridională, la aparență pentru Egipteni, în realitate însĕ pentru ei înși-și. Intr'atâta credința acésta a prins rădĕcini, încât zadarnice sunt ori-ce silințe, ce își dau foile englese de a arăta, că nu este vorba aici de vre-un rĕsboiŭ engles. Tóte circumstanțele arată, că cabinetul din Londra a inaugurat o politică agresivă în America, ceea-ce o dovedesce acum și în faptă prin expediția din Sudan.

Se ȡice dintr'o parte, că în Sudan vor sângera ostași din Egipt și că miliónele necesare purtării rĕsboiului le-va da Chedivul — prin urmare nu Anglia operéză direct. Acéstă argumentare însĕ nu mai trage aȡi nimic în cumpĕnă. Egiptul mai mult séu mai puțin trebue considerat, ca o coloniă englesă, și deci tot ceea-ce fac Englesii pentru „siguranța posițiunei lui“, nu este decât o politică egoistă și de interese.

De-ocamdată s'a trimis un avans de trupe constătător din 8000 de ómeni; la aceștia se vor mai adauge alte trupe de întărire, ba se speră, că la acéstă expediție se vor înrola și o mare mulțime de voluntari englesi.

Față de acești cutezați pași ai Angliei Germania se pórtă cu simpatiă. Așa se pare, că Germanilor le pare bine, că totuși cine-va sare în ajutorul Italiei, salvând „reputația“ triplei alianțe știrbită încât-va prin desastrul Italienilor în Adua.

Fondul Iulia Hasdeu.

Academia Română — după cum am arătat — a primit ȡilele acestea un frumos dar, — donațiunea ilustrului academician *B. P. Hasdeu* de 50,000 lei, pe cari 'i-a depus în 100 obligațiuni rurale de stat de câte 500 lei a 6 la sută, începênd dela 1 Maiu 1896, sub titlul *„Fondul Iulia Hasdeu“*

Etă actul de donațiune: Subscrisul B. P. Hasdeu, în memoria fiicei mele Iulia, fac Academiei Române donațiunea de 50,000 lei, pe cari îi depun chiar acum în 100 obligațiuni rurale de stat de câte 500 lei a 6 la sută, cu cupónele lor începênd dela 1 Mai 1896, pentru a fonda „Fondul Iulia Hasdeu“. Venitul anual disponibil al acestei sume, scoțêndu-se de către Academie, după statute, 15 la sută, adecă 450 lei, va fi de 2,550 lei, din cari:

I. 550 lei anual vor fi meniți la întreținerea Mausoleului Iulia Hasdeu din cimiterul Șerban Vodă (Bellu), unde actualmente se plătesce pentru acest scop câte 15 lei lunar (180 lei anual) unui băiat îngrijitor și câte 48 lei pe trimestru (192 lei anual) pentru luminarea celor 2 candele, plus mici reparațiuni eventuale.

II. — Restul de 2000 lei anual se va capitalisa în fiă-care trei ani până la suma de 6000 lei, din cari apoi 3000 lei vor fi la disposițiunea Academiei pentru misiuni științifice alternative din partea celor trei secțiuni, în interesul filologiei romane, al istoriei române — ér ceil'alți 3000 lei, vor forma un premiŭ trienal „Iulia Hasdeu“ pentru o bună lucrare scrisă românesce și apărută în cursul celor 3 ani precedenți, în sfera vre-unuia din subiectele aci specificate:

a) Istoria critică a uneia singure din următórele provincii romane: Basarabia — Banat — Bucovina — Făgaraș — Hațeg — Oltenia — Maramureș — Moldova de sus, Moldova de jos — Muntenia propriu ȡisă — regiunea Abrudului. b) Istoria critică a unui singur oraș românesc séu a unei localități însemnate. c) Istoria critică a unui singur domn român, afară de epoca Fanarioților. d) Istoria critică a unui singur Mitropolit séu prelat român. e) Istoria critică a unei singure familii române boeresci, a căreia vechime sĕ dateze cel puțin de pe la 1600. f) O lucrare despre Zoroastrism, séu despre Buddhism. g) O lucrare despre școla Neo-Platonică. h) O lucrare despre unul din următorii representanti ai creștinismului: apostolul Paul, evangelistul Luca, S-t Augustin, Origen, Synesius, Gregoriu ed Nazianz, Ion Damascen i) O lucrare despre Regina Elisabeta a Engliterei. j) O lucrare despre Șarlota Corday. Ori-ce lucrare în direcțiunea pesimistă, cu o tendință irreligiósă, adecă ateistă séu contră lui Christ, va fi respinsă; prin irreligiositate însĕ nu se înțelege de loc combaterea clerului și a decisiunilor séu instituțiunilor bisericesci postpauliane

III.— Se va preferi indivisibilitatea premiului. Totuși Academia, după împrejurări, va puté sĕ-l împărțéscă în două, dând unei cărți un premiu de 2000 lei, și un accesit de 1000 lei unei alte cărți, asupra unui subiect diferit. Lucrarea cea premiabilă nu va fi mai mică de 150 pagine tipar cicero în 8-o, text, afară de documente séu piese justificative. Când lucrarea va fi considerată, ca genială, Academia va puté sĕ nu bage în sémă numĕrul paginelor.

IV.— La cas de a nu se puté decerne un premiŭ din causa lipsei unei cărți de valóre, séu din vr'o altă causă, intréga sumă neîntrebuințată se va distribui în ajutóre bănesci la studenți români din Basarabia, înscriși la universitatea din Bucuresci.

V.— Și eu și iubita mea soție Iulia, suntem bătrâni și suferinȡi. Cât timp voia lui Dumneȡeu ne va mai ține pe pământ, venitul total al donațiunei în suma de 3000 lei, cu începere dela 1 Mai 1896, mi se va plăti mie de către Academia română în rate lunare de câte 250 lei, și aceste rate după mórtea mea vor urma a fi plătite tot așa soției mele; ér după săvîrșirea nóstră a amêndurora, Academia va întrebuința venitul anual din „Fondul Iulia Hasdeu“ în sensusul donațiunei de față.

B. P. Hasdeu.

DIVERSE.

Cât prețuesce pământul în Chicago (America)? Un om cu numele Makler Giles Williams din Wallstreet, cumpĕră demult o parțelă de pământ în orașul Chigago din America cu 120 funți sterlingi (1320 fl.) După 20 de ani tot aceea parțelă de pământ a vêndut'o Williams cu 8000 funți sterlingi și cugeta, că a vêndut'o fórte scump. Astăȡi o parțelă ca aceea nu costă mai puțin ca 3,600,000 funți sterlingi (39,600,000 fl.)

Literatură.

Exiliul Românilor în Rusia și testamentul lui Petru cel Mare, este titlul unui volum de 160 pag. scos la Bucuresci de d-l *I. G. Valentineanu.* Scrierea acésta de netăgăduit interes tractéză despre „mișcarea dela 9—11 Iuniu 1848“; — despre „guvernul dela 1848 și emigranții“; — cuprinde poesii politice, scrisori din timpul rĕsboiului franco-german ș. a. Prețul unui esemplar 2 *franci.* Tot d-l I. G. *Valentineanu* a mai scos deja la 1890 un volum de 220 pagine cuprindênd **„Cugetări, Maxime, proverbe, Anecdate, cântări naționale și politice“** din tóte provinciile române. Prețul unui esemplar *2 lei.* Recomandăm publicului aceste publicații bine reușite.

*

A apărut Nr 18 din anul al doilea al revistei ilustrate pentru familiă **Vatra,** avênd următorul sumar: Fata mamei (poesie) de G. Coșbuc; Note de călătorie (urmare) de Neculai Iorga; D'a baba órba (poesie) H. Coșoi; Virtutea Luciei (urmare și sfîrșit) Dimcion; Moș Zaime (poesie). I. B-ce-Hétrat; O séră la Sorrento (piesă într'un act. de I. Turghenieff)· Tr. de S. Cujbă; Din viață (poesie de Schiller), C. Heni; Putregaiul, Spiru S. Hasnaș; O vendetă (de Guy de Maupassant). Tr. de B. Marian; Vênătórea de feare mari în Africa (după E. Manceau), Tr. de Nemrod; Fata Impĕratului și Păunașul codrilor (poveste populară), E. Sevast.-Hétrat; La isvor (poesie de Schiller) C. Heni; Exilarea, expulsarea și extrădarea, Florescu; Măgarul lui Fra Racco. Tr. de Breb; Fel de fel. Ilustrațiile: Primul debut în bucătărie; Kreusa; In luncă; Vênătórea cu elefanți; Luptă între Orangutan și Tigru.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul pieţei Braşov.

Din 24 Martie 1896.

Banonote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	1.27	Vênd.	1.28
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	59.05
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	10.90
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

PUBLICAŢIUNE.

Bunurile societăţei fost. grăniţierĭ din Teiuş, prin sentenţia judecătorescă ajunsă în putere de drept sunt a se împărţi între îndreptăţiţĭ — spre a se putea efeptui acésta împărţire. — **Se caută cumpĕrătorĭ la 2 morĭ** (à 3 petri una) estimate cu **28,000 fl.** ambele situate în comuna mare Tövis (Teiuş) precum şi la **2 case** estimate cu **1500 fl.**

Amatorii se caută a întra la învoială cu comitetul fost. grăniţerĭ din Teiuş, comit. Albei-Inferióre spre ale putea obţinea.

934,5—5

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.90
Renta de corónе ung. 4%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	123.75
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	101.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.50
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	143.25
Renta de hârtie austr.	100 90
Renta de argint austr.	100.90
Renta de aur austr.	122.40
Losurĭ din 860	147.25
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	983.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	411.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	413.25
Napoleondorĭ	9.57
Mărcĭ imperiale germane	$58.92^1/_2$
London vista	120.50
Paris vista	$47.77^1/_2$
Rente de corónе austr. 4%	101.35
Note italiene	43.65

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stația		Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10—	8.05		8 05	2 15	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.12		Szolnok		3.27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P. Ladány		1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4.38	7.43		3.03	2.50		Mezö Telegd		10.07		1.52	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26		Rév		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca		9.10				9.50
6 32	9.07	2.52	4.53	4.17		Ciucia		8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău		6.54				7.37
8 34	10.37	6.14	6 59	5 55	sos.	Cluşiu	pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8.40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	tr. mixt 4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27		Apahida			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10 40	7.27		Ghiriş			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50		Cucerdea			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54			Uioara			2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04			Vinţul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud			2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2 40	1.—	8.33	sos.	Teiuş	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1.40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel			12.39			2.24
1.06			2.35	9.09		Blaşiu			12.24	7 30		2.10
1.37			3.14			Micăsasa			11.48			1.38
1.52			3.34	9 42	sos.	Copşa-mică	pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighişóra		Numa vinerea comunică.	9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12		Haşfalĕu			9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod			7.45	4 27		10.02
6.12			8.30	12.58		Agoştonfalva			7.02	3.53		9.22
6.41	Tren de person.	Tren mixt	9.03	1.15		Apaţa			6.36	3.37	Tren de persón.	8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra			5.58	3 16		8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Braşov	pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4 40	12.26		3.01		Timiş		6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3 31		Predeal		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8.30		9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón		Stația		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23		Cipău		6.24	1.19	6.55	11.43
5 07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirişŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.	Stația	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11.—	4.—	10.21	Ghiriş	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ		Stația		trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl.	Copşa mică	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna		8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	1 31	4.49	10.30
4 36	în tótă Marţa şi Vinerea		1.46	pl.		sos.	7.28	în tótă Marţa şi Vinerea		8.33
6.16			3.31		Avrig		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraş	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Braşov	7.36	1.29	
10.28	6.36		Zêrneştĭ	6.06	12.05	

Mureş-Ludoş - Bistriţa

				Stația			
4.—	Numai Lunia comunică. 9.10	4.20	N. Marţa comunică	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	Numai Vinerea circulă
5 03	10.28	5.35		Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41			Ţagu-Budatelicŭ	Circulă numai Marţa	4.50	9.40
7 38	1.54			St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33	3.02			Lecinţa		2.48	7.43
9 07	3 41			Ş.-Măghiăruş		2.01	6 52
9.59	4 55			Bistriţa		1.16	5.55

Arad — Timişóra

			Stația			
6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7 38	12.33	Segedin	5.—		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl	6 36	8.46

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra	9.51	5.32
4.14	11.48	Haşfaleu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.